

สรุปบทเรียน

ปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์ (Generative AI)

1. ปัญญาประดิษฐ์ (AI) คืออะไร?

ปัญญาประดิษฐ์ หรือ AI ย่อมาจาก Artificial Intelligence คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีฟังก์ชันที่สามารถทำงานได้เหมือนกับมนุษย์ และสามารถเลียนแบบการทำการกิจกรรมของมนุษย์ได้ เช่น การเรียนรู้ การวางแผน และการแก้ไขปัญหาต่างๆ เป็นตัวช่วยมนุษย์ในการคิด ซึ่งจะเน้นไปในเรื่องของการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ เพราะ AI สามารถทำงานได้รวดเร็วกว่าสมองของมนุษย์ แต่ในขณะเดียวกัน AI ยังไม่สามารถทำหน้าที่ที่ต้องใช้ประสาทสัมผัสได้

2. หลักการทำงานของ AI เป็นอย่างไร?

ระบบ AI ทำงานโดยการรับข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผล เพื่อให้ได้ผลตอบกลับมา ไม่ว่าจะเป็นผ่านการใช้คำพูด ข้อความ หรือการกระทำต่างๆ ผลที่ตอบกลับมาก็อยู่ที่ว่าเราต้องการให้ตอบกลับมาเป็นแบบไหน และเอาผลลัพธ์นั้นมาใช้ประโยชน์ให้ตรงกับจุดประสงค์ของเรา อีกทั้งยังสามารถใช้รูปแบบการทำงานนี้เพื่อคาดการณ์สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตได้ เช่น แชทบอทที่ตอบข้อความอัตโนมัติได้ เหมือนกับคน หรือความสามารถในการจดจำภาพ ซึ่งการทำงานของระบบทั้งหมดนั้นต้องถูกเขียนโปรแกรมขึ้นมา โดยการเขียนโปรแกรมของ AI นั้นจะเน้นไปที่ทักษะการรับรู้ต่างๆ ดังนี้

- การเรียนรู้ (Learning) โดยจะเน้นไปที่การรับข้อมูล และสร้างกฎสำหรับการเปลี่ยนเป็นข้อมูลที่น่าไปใช้ได้จริง ซึ่งกฎนั้นเรียกว่า อัลกอริทึม (Algorithms) คือ กระบวนการแก้ปัญหาที่อธิบายเป็นขั้นตอนไว้อย่างชัดเจน
- การใช้เหตุผล (Reasoning) เน้นการตัดสินใจเลือกอัลกอริทึมที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ
- การแก้ไขข้อผิดพลาด (Self-correction) ในส่วนนี้จะได้รับการออกแบบเพื่อปรับแต่งอัลกอริทึมให้วิเคราะห์ได้อย่างละเอียด เพื่อรับประกันว่าจะได้ผลลัพธ์ที่แม่นยำที่สุด
- การมีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) เป็นส่วนที่ใช้เครือข่ายประสาทเทียม อิงตามกฎ วิธีทางสถิติ และเทคนิคอื่นๆ เพื่อให้สามารถสร้างภาพใหม่ๆ เพลงใหม่ หรือแนวคิดใหม่ๆ ได้
- การสร้างเนื้อหา (Generative AI) AI ประเภทใหม่นี้สามารถสร้างข้อความ, รูปภาพ, วิดีโอ และเนื้อหาอื่น ๆ ที่เป็นต้นฉบับได้.

การประยุกต์ใช้ AI ในชีวิตประจำวัน:

- การแนะนำเนื้อหา แพลตฟอร์มสตรีมมิ่งใช้ AI แนะนำภาพยนตร์หรือเพลงตามความสนใจของผู้ใช้
- การดูแลสุขภาพ AI ช่วยในการวินิจฉัยโรค, วิเคราะห์ภาพทางการแพทย์ และพัฒนายา.

3. AI Search หมายถึงกระบวนการค้นหาข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อประมวลผล วิเคราะห์ และเข้าใจข้อมูลในเชิงลึก โดยไม่จำกัดแค่การค้นหาด้วยคำหลักเพียงอย่างเดียว เทคโนโลยี AI สามารถตีความ บริบท ความหมาย แรงจูงใจ และความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลในระดับที่ลึกซึ้งกว่าเดิม ตัวอย่างการใช้งาน AI Search ที่ชัดเจน ได้แก่ การค้นหาผ่านแชทบอท การค้นหาด้วยภาพ การค้นหาด้วยเสียง รวมถึงการแนะนำ ข้อมูลตามพฤติกรรมและความสนใจของผู้ใช้ ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยให้ได้ผลการค้นหาที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ มากยิ่งขึ้น

3.1 Natural Language Processing (NLP) หนึ่งในเทคโนโลยีหลักที่ทำให้ AI Search มีความเหนือกว่าระบบค้นหาดั้งเดิมคือ **Natural Language Processing (NLP)** หรือการประมวลผล ภาษธรรมชาติ เทคโนโลยีนี้ช่วยให้เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถเข้าใจภาษามนุษย์ได้ในระดับที่ลึกซึ้งขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างของประโยค การตรวจจับเจตนาของผู้ใช้ หรือการตีความความหมายของคำใน บริบทต่าง ๆ

3.2 Machine Learning และ Deep Learning

- **Machine Learning** คือกระบวนการที่ระบบคอมพิวเตอร์เรียนรู้และปรับปรุง ประสิทธิภาพของตนเองจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ผ่านมา โดยไม่จำเป็นต้องเขียนโปรแกรมให้ระบบทุกขั้นตอน ในด้าน AI Search การเรียนรู้จากพฤติกรรมของผู้ใช้ เช่น การคลิก การใช้เวลาอ่านหน้าเว็บ หรือแม้กระทั่ง ประวัติการค้นหาสามารถนำมาช่วยในการปรับปรุงและแนะนำผลลัพธ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

- **Deep Learning** เป็นส่วนย่อยของ Machine Learning ที่เน้นการใช้ neural networks ซึ่งมีหลายชั้น เพื่อวิเคราะห์และตีความข้อมูลที่ซับซ้อนได้ดีขึ้น เทคโนโลยีนี้มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มความแม่นยำของการค้นหาด้วยการตีความความหมายของข้อมูลในระดับเชิงลึก การนำ deep learning มา ประยุกต์ใช้งานในระบบค้นหาช่วยให้สามารถจับความสัมพันธ์ที่ไม่ชัดเจนระหว่างคำและแนวคิดในข้อมูลได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ข้อดีของ AI Search

- **ประสิทธิภาพในการค้นหาข้อมูลที่แม่นยำขึ้น** การผสานเทคโนโลยี NLP และ deep learning ช่วยเพิ่มความสามารถของระบบในการวิเคราะห์และตีความความหมายของข้อมูล ทำให้ผลลัพธ์การ ค้นหาแม่นยำและมีความเกี่ยวข้องกับเจตนาของผู้ใช้มากขึ้น

- การตอบสนองที่รวดเร็วและตรงเป้าหมาย AI Search สามารถเรียนรู้และปรับปรุงการค้นหาค้นหาด้วย feedback จากผู้ใช้ ทำให้ระบบมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับปรุงการให้บริการได้แบบ real-time ส่งผลให้ผู้ใช้ได้รับผลลัพธ์ที่ตรงเป้าหมายในเวลาอย่างรวดเร็ว

- ประสบการณ์ผู้ใช้งานที่เป็นธรรมชาติและส่วนบุคคล การที่ AI Search สามารถประมวลผลภาษาธรรมชาติและวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้ ทำให้การสื่อสารกับระบบค้นหาเป็นธรรมชาติมากขึ้น ผู้ใช้สามารถใช้ภาษาที่เป็นกันเองและได้รับประสบการณ์ที่ตรงกับความต้องการส่วนบุคคลของพวกเขา

3.4 ข้อจำกัดและความท้าทายของ AI Search

- ความซับซ้อนในการประมวลผลภาษา แม้ว่า NLP จะมีความก้าวหน้าในช่วงหลายปีที่ผ่านมา แต่การตีความภาษาธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งมักเต็มไปด้วยความซับซ้อน เช่น สำนวน ภาษาถิ่น หรือแม้กระทั่งการเล่นคำ ยังเป็นความท้าทายที่สำคัญอยู่ในหลายกรณี

- ปัญหาความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัย การที่ AI Search ใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปรับปรุงผลลัพธ์ ทำให้เกิดความกังวลเรื่องความเป็นส่วนตัวและการละเมิดข้อมูล ผู้ใช้บางคนอาจรู้สึกว่าจะไม่มีความเป็นส่วนตัวเพียงพอเมื่อระบบนำข้อมูลพฤติกรรมมาใช้ในการวิเคราะห์

- ความผิดพลาดในการตีความและ Bias ในข้อมูล การที่ AI เรียนรู้จากข้อมูลจำนวนมาก อาจทำให้เกิด bias (อคติ) ในผลลัพธ์การค้นหาค้นหาได้ หากข้อมูลที่ใช้ในการฝึกมีความเอนเอียงหรือไม่สมดุล ระบบอาจผลิตผลลัพธ์ที่ไม่เป็นกลาง นอกจากนี้ยังมีความเสี่ยงที่ AI อาจตีความคำค้นหาผิด ส่งผลให้แสดงผลลัพธ์ที่ไม่ตรงกับเจตนาของผู้ใช้

3.5 แนวโน้มและอนาคตของ AI Search

- การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้าน NLP และ Deep Learning ในอนาคต เทคโนโลยี NLP และ deep learning ยังคงมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหมายความว่าระบบ AI Search จะมีความสามารถในการตีความภาษาธรรมชาติและบริบทต่าง ๆ ได้ดีขึ้น การเข้าใจความหมายแบบละเอียดและบริบทที่แฝงอยู่ในข้อความจะช่วยให้การค้นหามีความแม่นยำสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

4. การใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบ

Responsible AI หมายถึงแนวทางในการพัฒนา ใช้งาน และกำกับดูแลเทคโนโลยี AI ที่คำนึงถึงผลกระทบทางจริยธรรม สังคม และกฎหมาย โดยมุ่งเน้นให้ AI สร้างประโยชน์สูงสุดแก่มนุษย์และสังคม ขณะเดียวกันก็ลดความเสี่ยงและผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้น

หลักการสำคัญของ Responsible AI

- 1. ความโปร่งใส (Transparency):** ระบบ AI ควรสามารถอธิบายกระบวนการตัดสินใจได้ เพื่อให้ผู้ใช้เข้าใจและตรวจสอบได้
- 2. ความเป็นธรรม (Fairness):** ลดอคติและการเลือกปฏิบัติในการทำงานของ AI เพื่อให้มั่นใจว่าทุกคนได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม
- 3. ความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือ (Safety and Reliability):** AI ต้องทำงานอย่างปลอดภัย และเชื่อถือได้ โดยมีการทดสอบและตรวจสอบอย่างรัดกุม
- 4. ความเป็นส่วนตัว (Privacy):** ปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้และเคารพสิทธิความเป็นส่วนตัว
- 5. ความรับผิดชอบ (Accountability):** มีกลไกรับผิดชอบเมื่อเกิดปัญหาจากการใช้ AI และมีการกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน
- 6. ผลกระทบต่อสังคม (Social Impact):** พิจารณาผลกระทบในวงกว้างต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

แนวทาง Responsible AI ของหน่วยงานภาครัฐในประเทศไทย สำหรับประเทศไทย แม้จะยังไม่มีกรอบการทำงานหรือแนวทางปฏิบัติด้าน Responsible AI ที่เป็นทางการ แต่ก็มี ความพยายามในการพัฒนาในด้านนี้

5.การเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานด้วยMicrosoft Copilot

Copilot คือผู้ช่วยการสนทนาที่ขับเคลื่อนโดย AI ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและทำให้เวิร์กโฟลว์ง่ายขึ้นโดยการให้ความช่วยเหลือตามบริบท ทำงานประจำโดยอัตโนมัติ และวิเคราะห์ข้อมูล

- **เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน** ทำงานได้เร็วขึ้นด้วยคำแนะนำอัจฉริยะของ Copilot ทำให้การสร้างเนื้อหา การวิเคราะห์ข้อมูล และการสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- **ทำให้ระบบอัตโนมัติเรียบง่ายขึ้น** Copilot สามารถทำให้งานที่ต้องทำซ้ำๆ เป็นอัตโนมัติได้ โดยไม่จำเป็นต้องเขียนโค้ด

- **มอบระบบอัจฉริยะตามบริบท** คำแนะนำ AI ช่วยให้คุณตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลมากขึ้นได้เร็วขึ้น

การทำงานร่วมกับผู้อื่นทำให้ Copilot มีประสิทธิภาพโดยรวมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้ใช้สามารถโฟกัสกับงานที่มีมูลค่าสูงขึ้นได้ แทนที่จะทำกิจกรรมที่ต้องทำด้วยตนเองซึ่งใช้เวลานาน

คุณสามารถใช้ Copilot เพื่อช่วยเหลือและลดความซับซ้อนของงานได้ เช่น:

- **การสร้างเอกสาร:** Microsoft 365 Copilot ช่วยให้คุณร่างรายงาน งานนำเสนอ และอีเมลได้ด้วยการสร้างเนื้อหาและเสนอคำแนะนำในการแก้ไข เพื่อให้ผลลัพธ์สุดท้ายมีลักษณะเฉพาะตัวและเหมาะสมกับสไตล์และความต้องการของคุณ [เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการสร้างเอกสารด้วย Microsoft 365 Copilot](#)
- **การวิเคราะห์ข้อมูล:** ใน Excel Microsoft 365 Copilot สามารถช่วยให้คุณวิเคราะห์แนวโน้มข้อมูล สร้างสูตร และสร้างการแสดงผลภาพเพื่อช่วยให้คุณตัดสินใจได้ง่ายขึ้น [เรียนรู้วิธีการระบุข้อมูลเชิงลึกด้วย Microsoft 365 Copilot ใน Excel](#)
- **การจัดการโครงการ:** เมื่อใช้ Microsoft 365 Copilot ใน Microsoft Teams การติดตามงานและกำหนดการเพื่อให้โครงการดำเนินไปตามแผนจะง่ายขึ้น นอกจากนี้ Microsoft 365 Copilot ใน Teams ยังช่วยบันทึกการประชุม จัดบันทึก และสร้างรายการการกระทำโดยยึดตามการสนทนาในการโทรผ่าน Teams ของคุณ [เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำงานกับ Microsoft 365 Copilot ใน Teams](#)
- **การติดต่อสื่อสาร:** ใน Outlook Microsoft 365 Copilot สามารถช่วยสรุปรายการการกระทำที่สำคัญจากกล่องขาเข้าของคุณตามหัวข้อหรือผู้ส่ง Microsoft 365 Copilot ยังสามารถสรุปการสนทนาทางอีเมลที่ยืดยาว ร่างอีเมลด้วยโทนเสียงและความยาวที่คุณต้องการ และช่วยปรับโทนเสียงและโครงสร้างของอีเมลของคุณเพื่อให้ได้ข้อความที่ชัดเจนที่สุด [เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ Microsoft 365 Copilot ใน Outlook](#)

เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งที่คุณสามารถทำได้ในวันนี้ด้วย [Microsoft 365 Copilot](#) และติดตาม [บล็อก Microsoft Copilot](#) เพื่อรับการอัปเดตและข่าวสารล่าสุด

Microsoft Copilot พร้อมใช้งานในแอปพลิเคชันใดบ้าง ในปี 2025, Microsoft Copilot พร้อมใช้งานในหลากหลายแอปพลิเคชันของ Microsoft ทั้งในระดับบุคคลและองค์กร ได้แก่:

- Word, Excel, PowerPoint, Outlook (ใน Microsoft 365)
- Microsoft Teams (ประชุมและทำงานร่วมกัน)
- OneNote (จัดบันทึก)
- Microsoft Loop (เครื่องมือทำงานร่วมกันรูปแบบใหม่)
- Power Platform (สร้างแอปหรือเวิร์กโฟลว์แบบไม่ต้องเขียนโค้ด)
- Windows 11 (ผ่าน Windows Copilot)
- Microsoft Edge และ Bing (ผ่าน Bing Chat Enterprise)

วิธีใช้ Copilot ภายในเครื่องมืออื่นๆ ของ Microsoft Copilot อยู่ภายในแอปพลิเคชัน Microsoft 365 อยู่แล้ว คุณสามารถทำให้งานต่างๆ ง่ายขึ้น เช่น การร่างเอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดการโครงการ ขณะเดียวกันก็ยังคงทำงานต่อไปได้

- Copilot ใน Word ช่วยเหลือคุณในร่างและตรวจทานเนื้อหา ซึ่งประหยัดเวลาในการเขียนงาน
- Copilot ใน Excel ทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อนง่ายขึ้นด้วยการเขียนสูตรโดยอัตโนมัติและสร้างข้อมูลเชิงลึก
- Copilot ใน PowerPoint ช่วยในการสร้างงานนำเสนอที่น่าสนใจจากไฟล์ที่มีอยู่หรือพร้อมทั้งง่ายๆ พร้อมคำแนะนำการออกแบบที่ขับเคลื่อนด้วย AI
- Copilot ใน Teams ปรับปรุงการทำงานร่วมกันด้วยการสรุปการอภิปรายและทำให้การจัดการโครงการง่ายขึ้น

การเข้าถึง Microsoft Copilot ภายใน Microsoft 365 Apps เช่น Word, Excel, PowerPoint และ Teams ทำให้เวิร์กโฟลว์มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ศักยภาพจะยิ่งเพิ่มขึ้นเมื่อเชื่อมต่อกับบริการอื่นๆ ของ Microsoft เช่น [Azure](#) และ [Dynamics 365](#) ซึ่งจะเปิดประตูสู่แอปพลิเคชันทางธุรกิจขั้นสูงที่สามารถพลิกโฉมวิธีการดำเนินงานขององค์กรได้

นางสาวพิมพ์คุณช์ ตั้งตระกูลพงษ์
ตำแหน่ง นักสำรวจดินชำนาญการพิเศษ
กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต3



ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

คุณ พิมพ์คุณิษ ตั้งตระการพงษ์

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนรู้ออนไลน์ในบทเรียน
หลักสูตรทักษะเอไอระดับพื้นฐาน (AI Basics)

จำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ 2:30 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ไว้ ณ วันที่ 25 สิงหาคม 2568

(นางไอรดา เหลืออวโธ)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
สำนักงานผู้ดำเนินการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล



สามารถตรวจสอบการออกใบประกาศนียบัตรได้ที่เว็บไซต์
www.dga.go.th